

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI U 2020. GODINI**

mart/ožujak 2021. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSljedICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	5
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	9
ZAKLJUČAK	9

1. UVOD

Sektor za informisanje/informiranje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2020. godini dogodilo se ukupno **29.703** saobraćajnih/prometnih nezgoda od kojih je zabilježeno **6.260** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama, te **23.443** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubile 244 lica/osobe, dok je 8.575 lica/osoba zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede. U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 2017.-2020.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
FEDERACIJA BIH	27.689	25.771	24.023	20.376	4.731	4.748	4.813	4.091	22.958	2.1023	19.210	16.285
REPUBLIKA SRPSKA	9.637	10.634	10.221	9.096	2.244	2.589	2.276	2.052	7.393	8.045	7.945	7.044
BRČKO DISTRIKT	302	267	275	231	160	157	167	117	142	110	108	114
UKUPNO	37.628	36.672	34.519	29.703	7.135	7.494	7.256	6.260	30.493	29.178	27.263	23.443

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2017.- 2020. godina

Tokom protekle 2020. godine registrovano/registirano je **4.816** nezgoda manje u odnosu na 2019. godinu, što izraženo u postocima/procentima prikazuje **smanjenje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za 13,95 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je smanjen za **996** saobraćajnih/prometnih nezgoda ili **13,73 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom u protekloj godini registrovano/registirano je **3.820** nezgoda manje u odnosu na 2019. godinu, odnosno **14,01 %**, što je djelimično posljedica i sve češće upotrebe Evropskog obrasca za saobraćajne negode od strane vozača koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi sa manjom materijalnom štetom.

Iz naprijed navedenih činjenica, **zaključujemo da je trend smanjenja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda koji je započeo 2017. godine nastavljen većim intenzitetom tokom protekle godine**, što je pored ostalog posljedica i značajnog smanjenja saobraćaja/prometa na cestama u Bosni i Hercegovini usljed proglašenja stanja nesreće u FBiH, odnosno vanrednog stanja na teritoriji RS-a zbog pojave koronavirusa. Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2020. godine događalo u prosjeku nešto više od **81** saobraćajne/prometne nezgode, od toga oko **17** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/O SOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Kanton Sarajevo	10.438	9.258	9.231	8.188	786	805	821	743	9.652	8.453	8.410	7.445
SBK	3.260	3.023	2.770	2.102	447	373	362	367	2.813	2.650	2.408	1.735
BPK	40	73	77	62	18	14	22	18	22	59	55	44
Posavski kanton	248	232	189	172	78	78	66	56	170	154	123	116
ZHK	665	770	751	584	273	301	298	204	392	469	453	380
HNK	2.016	1.904	2.029	1.606	552	530	540	519	1.464	1.374	1.309	1.087
USK	3.021	2.439	2.320	1.813	573	638	641	481	2.448	1.801	1.679	1.332
Tuzlanski kanton	2.984	3.132	3.124	2.770	1.266	1.271	1.271	1.074	1.718	1.861	1.853	1.696
ZDK	4.251	4.202	2.991	2.567	621	609	650	544	3.630	3.593	2.341	2.023
Kanton 10	766	738	721	512	117	129	142	85	649	609	579	427
FEDERACIJA BiH	27.689	25.771	24.023	20.376	4.731	4.748	4.813	4.091	22.958	21.023	19.210	16.285

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH po kantonima

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2020. godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **40,18 %**, zatim slijede **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **13,6 %**, **Zeničko-Dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od **12,6 %**, **Srednjobosanski kanton** sa procentualnim učešćem od **10,32 %**, itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda uočavamo da je ukupan broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u odnosu na 2020. godinu smanjen u svim kantonima. Broj saobraćajnih nezgoda sa poginulim/teže i lakše povrijeđenim licima takođe je tokom protekle godine smanjen u skoro svim kantonima izuzev u Srednjobosankom kantonu: U **Kantonu 10** za više od **40%**, zatim slijedi **Zapadno-hercegovački kanton** za oko **31,5 %**, **Unsko-sanski kanton** sa **28%**, **Bosansko-podrinjski kanton** za oko **18,2 %**, itd. Tendencija

pada saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom je vidljiva u svim kantonima, a značajan pad je uočen u **Srednjobosanskom kantonu** sa oko **28%**.

POSLJEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

U protekloj 2020. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život su izgubila **244** lica/osobe, **1.268** lica/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno, dok je **7.307** lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

Smanjenje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2020. godini dovelo je i do **smanjenja** posljedica: broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih **smanjen** je za **1.316** lica/osoba, tj. za oko **15,3%**, broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih je **smanjen** za **400** lica/osoba, odnosno za **24 %**, dok je **broj poginulih** u saobraćajnim/prometnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama **manji** za **17** lica/osoba, odnosno za **6,5%**.

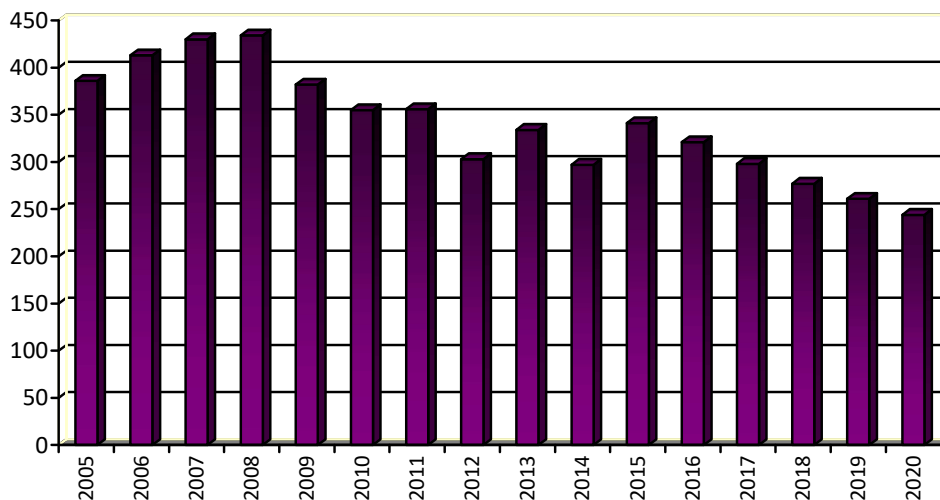
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
FEDERACIJA BIH	25.771	24.023	20.376	141	139	139	950	1.044	757	5.772	5.925	4.882
REPUBLIKA SRPSKA	10.634	10.221	9.096	130	118	101	674	589	489	2.782	2.504	2.264
DISTRIKT BRČKO	267	275	231	6	4	4	29	35	22	196	194	161
UKUPNO	36.672	34.519	29.703	277	261	244	1.653	1.668	1.268	8.750	8.623	7.307

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno više od **81** saobraćajne/prometne nezgode u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno nešto više od **3** lica/osobe, dok je lakše tjelesne povrede/ozljede svakodnevno pretrpjelo više od **20** lica/osobe. Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od **8 poginulih na 1000 saobraćajnih/prometnih nezgoda**.

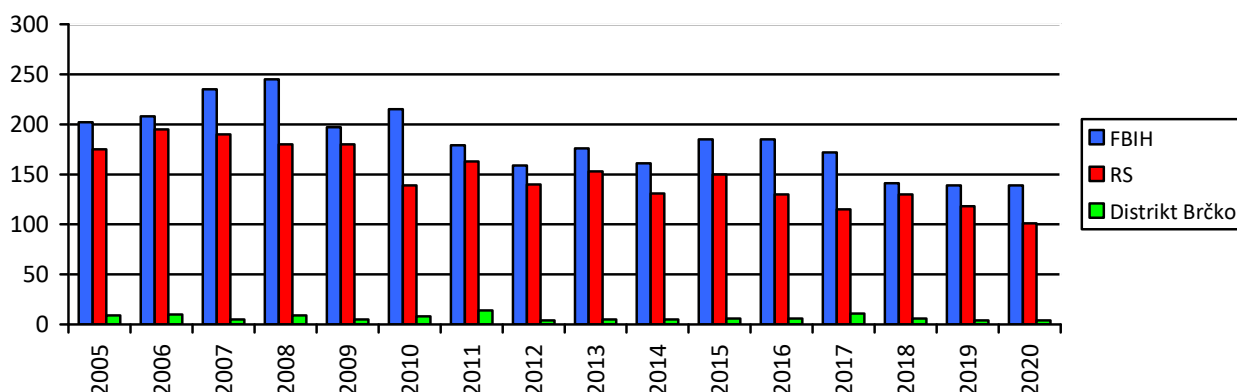
Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2005.-2020.godina:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH u periodu 2005 - 2020. godina.

Tokom protekle 2020. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH je poginulo **139** lica/osoba, što znači da je broj poginulih u odnosu na 2019. godinu ostao isti i predstavlja **57%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH. U Distriktu Brčko tokom protekle godine poginula su **4** lica/osobe, dok se broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Republici Srpskoj smanjio na **101** poginulih, što u odnosu na 2019.godinu predstavlja smanjenje za **17** poginulih lica/osoba, odnosno **14,4%**, i predstavlja **41,4%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2005.-2020.godina:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2005 - 2020. godina.

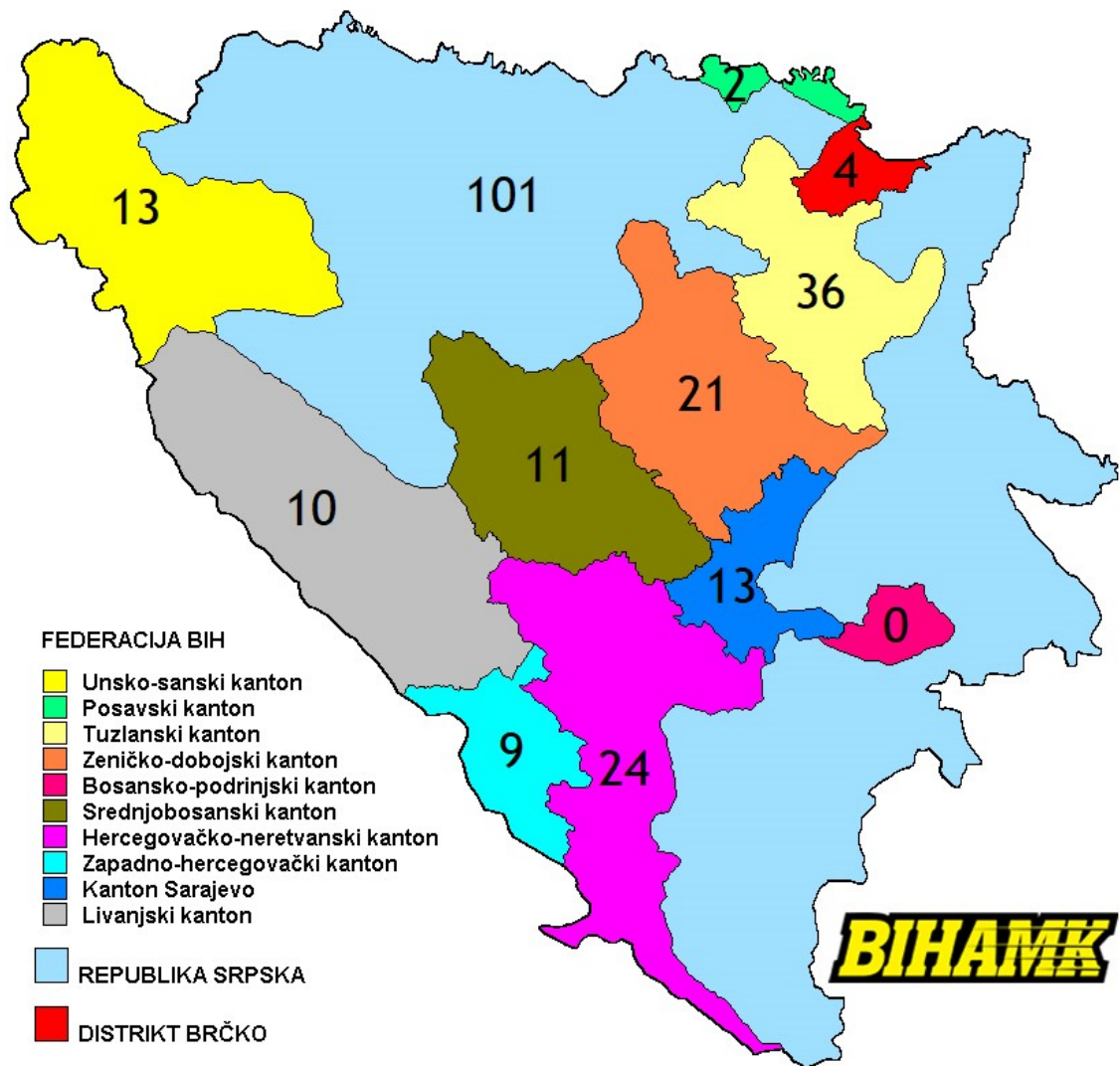
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL.OSOBA/ LICA		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Kanton Sarajevo	9.258	9.231	8.188	17	12	13	153	172	100	859	866	817
SBK	3.023	2.770	2.102	18	13	11	116	92	74	406	428	435
BPK	73	77	62	0	1	0	2	7	2	16	19	17
Posavski kanton	232	189	172	1	6	2	34	22	24	70	52	43
ZHK	770	751	584	7	5	9	26	25	29	434	441	284
HNK	1.904	2.029	1.606	31	19	24	111	166	101	673	730	640
USK	2.439	2.320	1.813	7	22	13	130	184	127	772	772	519
Tuzlanski kanton	3.132	3.124	2.770	28	31	36	182	188	173	1.716	1.702	1.432
ZDK	4.202	2.991	2.567	20	21	21	160	134	104	704	769	620
Kanton 10	738	721	512	12	9	10	36	54	23	122	146	75
FEDERACIJA BiH	25.771	24.203	20.376	141	139	139	950	1.044	757	5.772	5.925	4.882

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u FBiH za period 2018. - 2020.

Ukoliko posmatramo naprijed navedene podatke uočićemo da je unatoč smanjenju broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u Hercegovačko-neretvanskom, Tuzlanskom i Zapadno-hercegovačkom kantonu došlo do značajnog povećanja broja stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama. Povećan broj stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama bilježimo i u Kantonu Sarajevo i Kantonu 10, dok je u Zeničko-dobojskom kantonu broj stradalih isti kao i prošle godine. U ostalim kantonima primjećeno je smanjenje broja stradalih u saobraćajnim nezgodama.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima, distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture i većeg broja učesnika/sudionika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uslovima/uvjetima na putevima/cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda, slijede saobraćajne/prometne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, zatim nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju/prometu, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne/prometne signalizacije, nepovoljne uslove/uvjete na putu/cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljnoj udaljenosti - odstojanju između vozila.

Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju (52,77%), a zatim na magistralnim putevima/cestama (28,7%), onda slijede lokalni (9,5%), pa regionalni putevi/ceste (9,1%), itd.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 15 godina (2005 - 2020. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, vidljivo je da je broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i stradalih u više navrata opadao i rastao, ali da je trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda i nastradalih lica/osoba započet tokom 2017. godine, nastavljen i tokom 2020. godine. Tako se u posljednje četiri godine broj saobraćajnih/prometnih nezgoda smanjio za značajnih 9.840 nezgoda.

Ono što je najznačajnije jeste da je sa smanjenjem broja saobraćajnih/prometnih nezgoda došlo i do smanjenja fatalnih posljedica saobraćajnih/prometnih nezgoda, pa je tako broj poginulih lica/osoba u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu bio manji za 23 lica/osobe odnosno za 7,16%, u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu manji za 21 lica/osobe odnosno 7,04%, u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu manji za 16 lica/osoba odnosno 5,78%, dok je tokom protekle godine broj stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama bio manji za 17 lica/osoba, odnosno za 6,5% u odnosu na 2019. godinu. Dakle, u posljednje tri godine broj smrtno stradalih lica/osoba u saobraćajnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama smanjio se za 77 lica/osoba. Broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih tokom protekle godine smanjen je za 400 lica/osoba odnosno za 24%.

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenice da iako je tokom protekle godine smanjen broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i broj poginulih u nezgodama, ipak se može zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji i dalje nezadovoljavajuće i da se nalazimo pri samom vrhu ljestvice po smrtnosti u saobraćaju/prometu. Tako je tokom protekle godine **stopa smrtnosti** u Bosni i Hercegovini iznosila **69 poginulih lica/osoba na milion stanovnika**¹ što je daleko od prosjeka u EU (51 poginulih/milion stanovnika).

Međutim, bitno je pomenuti da je Bosna i Hercegovina, iako nije uspjela ostvariti zacrtan cilj EU u smanjenju poginulih u saobraćajnim nezgodama za 50%, u posljednjoj dekadi 2010-2020 imala značajan pad poginulih na cestama od **31,5%**, znatno bolji nego što je prosjek u EU (23%).

Sektor za informisanje i dokumentaciju

¹ Prema podacima Agencije za statistiku BiH u BiH živi 3.531.159 stanovnika
http://www.bhas.ba/?option=com_content&view=article&id=52&itemid=80&lang=ba